

DE STANDVASTIGE DOORZETTER
(THE WAYWARD SPIRIT)

Toneelspel in drie bedrijven

door

CHARLOTTE HASTINGS

vertaling

Corinne van Moorselaar

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE STANDVASTIGE DOORZETTER - THE WAYWARD SPIRIT** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **CHARLOTTE HASTINGS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **12** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

George; een verpleger

Kapitein Anthony Cole; patiënt

Zuster Rowlands; verpleegster

Zuster Winifred; assistent directrice

Polly; ziekenverzorgster

James Kell FRCS (Sir); consulterend geneesheer

Pater Barrett; ziekenhuispastor

Chrissy (Christine); verloofde van Anthony

Zuster Margaret; directrice

Annie; operatiezuster

Broeder Francis; jonge priester in opleiding

De predikant

DECOR:

Het stuk speelt zich af in St Leofric's (St Leo's) Kloosterziekenhuis in East Anqlia.

Tijd: heden.

EERSTE BEDRIJF

EERSTE AKTE: Anthony's privekamer in het ziekenhuis.

TWEEDE AKTE: Zelfde plaats, twee weken later.

TWEEDE BEDRIJF

EERSTE AKTE: Kantoor van Zuster Winifred. Twee dagen later.

TWEEDE AKTE: Zelfde plaats. Volgende dag.

DERDE BEDRIJF

EERSTE AKTE: Zelfde plaats. Twaalf dagen later.

TWEEDE AKTE: Zelfde plaats. Zes weken later.

In de laatste scène valt het gordijn enkele seconden om het verstryken van acht uren aan te geven.

EERSTE BEDRIJF

Eerste akte

De privékamer van Kapitein Anthony in St Leo's ziekenhuis ergens in Suffolk. Een zonnige zomermorgen. Het is een prettige, lichte ziekenhuis(zit)kamer met witte muren. Midden in de achterwand is een openslaand raam met donkerrode kamerhoge gordijnen en mooi uitzicht op bomen en een grasveld. Er is een deur naar de gang en een deur naar de slaapkamer. Rechts van het raam staat een ziekenhuiskastje met daarop een blad met flessen en glazen, een geëmailleerde witte schaal en wat opgevouwen handdoeken. Rechts van het kastje is een handdoekenrek en op de vloer ervoor een grote witte stapel linnengoed: lakens, handdoeken en kussenslopen. Naar achter op het toneel staat vlak naast de deur links een houten leunstoeltje en naast dezelfde deur wat naar voren op het toneel een tweede. Naast de deur rechts staat naar achter op het toneel een gewone houten stoel. Op de achterwand twee kapstokhaken; op de ene een lange warme mannen-kamerjas en op de andere een hanger met Anthony's lichtkaki wollen jas. Ook is er een stopcontact voor extra telefoonaansluiting. Anthony zit in een lichte gemotoriseerde rolstoel rechts-midden. Een aardige, wel knappe man rond de dertig, donker haar en donkere ogen. Op dit moment ontspannen en lachend. Hij draagt een bruin ribfluwelen broek en een dun geelbruin hemd, geen das. George staat rechts van hem, gezicht naar het publiek. Hij is in de veertig, een echte Cockney met veel humor. Groot en gespierd, wat nodig is voor zijn werk. Hij draagt de voorgeschreven witte hooggesloten uniformtuniek en een donkere broek. Rechts van hem een soort nachtkastje, een beetje naar achter geplaatst voor bewegingsruimte tussen dat kastje en de stoel. Er staat een blad op met een kommetje, een scheerset, twee handdoekjes, een bus talkpoeder en er ligt een regimentsdas. Als het doek opgaat, heeft George Anthony net geschoren. Zuster Rowlands komt L binnen met een grote witte kom, bedekt met een handdoek. Een aardig, vriendelijk meisje net in de twintig in een pittig blauw uniformjurkje en met een brede witte verpleegsterskap. Ze draagt het voorgeschreven wit plastic schortje en loopt recht de kamer door en gaat weer af, zonder te spreken.

George: Zo mijnheer, weer zo glad als de biljetjes van een baby. (*hij legt het scheermes op het blad*) En als Miss Chrissy klachten heeft, dan stuurt u haar maar naar mij. (*hij pakt een handdoek en droogt*

Anthony's gezicht) Ze komt toch als gewoonlijk? Precies om twee uur?

Anthony: Precies om twee uur. Nu al meer dan een jaar.

George: 't Was een nogal moeilijk jaar, hè meneer?

Anthony (*nogal bitter*): Dat weet ik zeker!

George: U heeft het fantastisch gedragen, meneer. We vinden allemaal dat u een medaille verdiend heeft. (*en gehaast*) O jee, meneer, ik vergat uw rug te doen! Liever dan nu meteen. Kunt u een beetje naar voren leunen - voorzichtig - ja, zo is het goed. (*Anthony buigt nogal stijf voorover in zijn stoel en George keert zich om teneinde de talkpoeder te pakken. Zuster Rowlands komt R weer op, nu met dezelfde kom leeg, met een paar verfrommelde handdoeken er in en met een grote zwarte plastic zak, waarop in witte letters St Leo's Wasserij staat. Ze laat de zak vallen bij de kast en vervolgt haar weg naar L af, met de kom. Anthony's benen glijden plotseling uit. Hij zakt hulpeloos voorover in zijn stoel en George snelt onmiddellijk toe*) Rowley! (*tegen Anthony*) Rustig maar, meneer, laat dit maar aan ons over. (*zuster Rowlands holt L binnen en blijft links van Anthony staan. George staat rechts*) Je weet hoe het moet. Jouw linker onder zijn linker... (*zuster Rowlands haakt haar arm stevig onder die van Anthony en George doet rechts hetzelfde*) Met z'n tweeën.... til op... (*ze tillen Anthony wat boven de zitting uit en laten hem weer zakken tot hij gemakkelijk zit. Dan bukken ze om zijn voeten en benen recht tegen de opstap van de stoel te zetten. Alles gaat snel en gemakkelijk met een minimum aan poespas*)

Anthony: Dank je, Rowley. (*zuster Rowlands staat op en gaat verder met het verzamelen van linnengoed, het stuk voor stuk onvouwend en in de zak stoppend*) Verdomde benen. Wacht maar tot ik mijn krukken krijg. Wanneer krijg ik die, George? (*zuster Rowlands houdt een fractie van een seconde op met haar werk*)

George: Wanneer u ze krijgt, meneer?

Anthony: Ja, George, mijn krukken. Wanneer krijg ik die? Is er iemand die het weet?

George: Ik heb er nog niets over gehoord, meneer. Dat soort dingen heeft tijd nodig.

Anthony: Tijd, ja. Maar geen eeuwigheid.

George: Nou, het duurt wel een eeuwigheid als ik u nu niet verder afmaak. Kunt u weer even voorover leunen, meneer? Net als daarnet. Zo, ja. (*Anthony leunt naar voren. George tilt het dunne hemd op, doet talkpoeder op zijn handen en begint het onderste deel van Anthony's rug zachtjes in te wrijven*) Hoe voelt dat,

meneer?

Anthony: Heerlijk. Nog een beetje naar rechts - daar, ja. *(het is even stil terwijl er gewerkt wordt. Ineens)* George, hoe ziet het er uit?

George: Hoe het er uitziet, meneer?

Anthony: Ja, mijn rug. Hoe ziet die er uit?

George: Nou.....

Anthony: Er is nu al meer dan een jaar door de beste chirurgen van het land aan gewerkt en ik heb hem nog nooit gezien. Kom op, George, vertel eens hoe hij er uitziet.

George: Prachtig, meneer, prachtig.

Anthony: Verdorie, George! Hoe ziet hij er echt uit?

George: Nou, meer een soort maanlandschap als u het mij vraagt. Schaduwen en holtes en littekens, meneer. Rijen en rijen littekens, zo netjes en regelmatig alsof ze met een liniaal erlangs gemaakt zijn. Maar ja, Sir was altijd al een goeie om wonden dicht te naaien. Hij is er beroemd om. Zuster Annie zegt altijd al dat ze hem een borduurraam geeft als hij met pensioen gaat!

Anthony: Zo, zegt ze dat. En weten we ook, wat hij zei?

George: Jazeker, meneer. Hij zei dat ze, als ze maar rode zij gebruikte, haar kletsgrage mond kon dichtstikken.

Rowlands: Vanmorgen hadden ze het alweer met elkaar aan de stok - heb je ze gehoord?

Anthony: Het hele ziekenhuis heeft ze gehoord. Sir was er al vroeg vanmorgen. Ik zag hem met Simmons langskomen. En nog geen tien minuten later hadden ze daverende ruzie. Waarom doen ze dat toch? Twee briljante mensen - hij zal nooit zo'n operatiezuster vinden als zij - en ze vechten als duivels. Alleen privé. In de operatiezaal werken ze samen als engelen. Dat heb ik zelf gezien. *(George stopt Anthony's hemd in en zet hem weer in een gemakkelijke zitpositie)*

George: Nou, ik vond wel dat hij een beetje hard van leer trok, vanmorgen. Zelfs voor zijn doen.

Anthony: Wat zei hij?

George: Dat ze er uitzag als de helft van een tweekoppige waterspuwer

Anthony: Wow! Ik hoop dat ze hem van repliek diende.

Rowlands *(droogjes)*: Jazeker! Ze gooide een operatiemes naar hem toe.

Anthony: Oh nee! En toen?

George: Hij ving het op en gooide het terug. *(zuster Winifred, assistentdirectrice, komt snel R op. Een grote, slanke vrouw, vroeg in de veertig. Een toegewijde, menselijke vrouw vol humor, waarvan*

haar superieuren niet altijd gediend zijn. Ze draagt de voor St Leo typerende ziekenhuiskleding: een lange rode japon, ceintuur om het middel, een grote gesteven shawlachtige kraag en een aardig hoofddeksel van witte batist met een ronde rand, van voren iets omhooggebogen om een soort stralenkrans effect te geven. Ze heeft een mooie stem. Ze draagt een bakje met een injectienaald en wat watten)

Winifred: En we zijn allemaal reuzeblij, dat ze alletwee misten. Goeiemorgen allemaal. *(er volgt een 'goedemorgen zuster Winifred' in koor, terwijl ze naar Anthony's stoel loopt)* Doe je mouw eens omhoog, schat. Ik heb hier een prikje voor je. *(ze zet het bakje op tafel)*

Anthony *(terwijl hij zijn mouw oprolt)*: Een prikje? Waarvoor dan? Ik heb die allang niet meer gehad en dacht, dat dit nu afgelopen was.

Winifred: Leg je arm even op de leuning van de stoel. Zo is het goed. En nu even stil, terwijl ik een ader zoek. *(ze strijkt haar vinger over zijn arm)* Ah, deze is goed genoeg. *(ze wrijft zijn arm in met een van de watten, houdt de injectiespuit tegen het licht, waarbij ze hem enigszins indrukt om eventuele luchtbelletjes te verwijderen)*

Anthony: Maar waarvoor is het?

Winifred: Je weet toch nog wel dat dokter O'Conneil je de vorige week heeft onderzocht?

Anthony: Nou, hij scheen niets engs te ontdekken.

Winifred: Hij vond dat je een klein beetje bloedarmoede schijnt te hebben. Dit zijn dus wat vitaminen. Voor alle zekerheid. Niet bewegen nu, hou je arm stil. Hier komt ie. *(ze geeft de injectie)*

Anthony: Au! Voor iemand met een roeping heb je een gemene prik over je, zuster!

Winifred: Goed. *(ze laat de injectiespuit in de schaal vallen en wrijft z'n arm met een andere wattenprop)* Zo, en trek nu een colbertje aan en doe een das om. Je krijgt bezoek. Anthony: Bezoek? Wie?

Winifred: Sir. *(zuster Rowlands en George wisselen een onopvallende blik)*

Anthony: Sir? Nu vanmorgen?

Winifred *(op haar horloge kijkend)*: Over ongeveer een half uur. Anthony: Nou, dat is dan wel koninklijk bezoek. En nog wel op operatiedag. Ik hoop dat het mag van zuster Annie *(hij rolt zijn mouw naar beneden. Tijdens de volgende dialoog brengt George Anthony's jasje van de hanger en helpt hem er in. George loopt terug naar de tafel, pakt de regimentsdas, geeft die aan Anthony, loopt dan weer terug naar de tafel waar hij het scheermes met een handdoek schoonmaakt. Anthony doet zijn das om)*

Winifred: Ga je naar de eetzaal voor de lunch, schat?

Anthony: Nee, ik heb zuster Appolline weten te verleiden, me wat sandwiches te brengen. Ik ga naar het meer totdat Chrissy komt.

Winifred: Daar vind je het mooi, hè?

Anthony: Ja, zo lekker rustig. De vogels en de wilgen. En dat alles in de schaduw van die grote kerk. Zuster, waarom heeft een klooster zo'n grote kerk in plaats van het gebruikelijke kapelletje?

Winifred: Kapitein Cole, bedoelt u dat u hier al langer dan een jaar bent en nooit heeft gevraagd, hoe St Leo's is ontstaan?

Anthony: Nou ja - dat jaar is nogal druk geweest.

Winifred: Natuurlijk, schat, het spijt me. Nou, ik heb toch een half uurtje voor ik weer aan het werk moet, dus vertel ik het even. George weet het, natuurlijk, maar zuster Rowlands is nieuw bij ons en wil het misschien ook wel horen.

Rowlands: Ja, graag. *(zuster Winifred loopt naar het raam en keert zich dan om naar de kamer)*

Winifred: Het begon in een tijd toen de doortrapte Hendrik de Achtste bijzonder lelijk deed en alle religieuze ordes afschafte. St Leofric's was toen een klooster en hun abt was een Fransman, Leofric de Croutois. Een groepje van een stuk of tien nonnen kwam hierheen nadat hun huis was platgebrand. Ze hadden door het land gezworven, levend van wat ze bij elkaar konden bedelen aan liefdadigheid in enkele dorpen. Ze waren koud, hongerig en uitgeput. De broeders namen hen op, verwarmden en voedden hen. Maar natuurlijk konden ze niet blijven. En zo bouwde Leofric met zijn broeders en met hulp van de lokale bevolking een huisje voor hen bij de kerk, de kerk die je daar nu nog ziet. En die natuurlijk gerestaureerd is.

Rowlands: Wat gebeurde er met de zusters?

Winifred: Het ging ze voor de wind. Het waren verpleegkundigen, goed opgeleid en toegewijd. Het kleine huis werd een ziekenhuis en uitgebreid. De mensen begonnen van ver weg te komen. Toen ging Leofric terug naar Frankrijk en het klooster raakte buiten gebruik, werd uiteindelijk afgebroken. Maar als je naar zuster Fridats rozentuintje gaat achter de collegezaal, dan zie je daar een heel oude steen. Die zou wel eens van het oorspronkelijke gebouw kunnen zijn om ons aan de plaats ervan te herinneren. *(ze pauzeert even)* Maar de broeders lieten hun grote kerk voor ons achter, zoals die er nu nog staat. Lieve mensen, wij zijn een van de oudste verplegende ordes in Engeland en ik voel me gezegend, dat ik daar deel van mag uitmaken.

Rowlands: Wat een mooi verhaal, zuster.

Anthony: Bedankt voor het vertellen ervan. Ik zal het aan Chrissy doorgeven, als ze komt. *(er wordt op de deur geklopt)* Binnen. *(Polly komt R op, weer met een zwarte waszak, nu echter vol. Een klein, slank figuurtje; ze ziet er veel jonger uit dan de achttien jaren die ze telt. Ze heeft wat kromme schouders en een ietwat verbaasd, vermoeid gezichtje. Ze draagt een net, blauw jurkje en een gebloemd schortje. Haar blonde strohaar wordt bijeengebonden in een vlecht door een rood lint)*

Polly: Alstublieft, Miss... Zuster...

Anthony: Hallo, Polly Flinders, wat kunnen we vandaag voor je doen?

Polly: Ik kom voor uw wasgoed. *(tegen zuster Winifred)* Alstublieft, Miss, Miss Olive zegt dat ze nog veel meer van die verdraaide papieren heeft gekregen en wat gaat u ermee doen - of moet zij u dat vertellen?

Winifred: O jee, die papierwinkel. Ik weet heel goed wat ik er mee zou willen doen! Goed, Polly, neem die zak maar mee en breng alles naar de wasserij. Ik ga wel met Miss Olive praten.

Polly: Bedankt, Miss. *(ze wijst zuster Rowlands op de volle zak)* En dat zijn uw schone spulletjes. *(een beetje treurig en langzaam loopt ze naar de zakken. Zuster Rowlands stopt het laatste kussensloop er in en geeft de zak aan Polly. Polly triest):* Dank u, zuster.

Anthony: Wat is er aan de hand, Pollyanna? Je lijkt nogal verdrietig, vanochtend.

Polly: Het is dinsdag, mijnheer.

Anthony: En wat is er mis met dinsdag?

Polly: Op die dag ga ik uit met Bert, mijnheer.

Anthony: Nou, dan moet het toch een vrolijke dag zijn?

Polly: Maar we gaan op dinsdag niet meer uit, mijnheer.

Anthony: O, Polly, waarom niet, wat is er gebeurd?

Polly *(treurig)*: We gaan nu op donderdag uit. *(Polly pakt de zak op en gaat R af, doet de deur achter zich dicht. Even zegt niemand iets, dan barsten ze allemaal in lachen uit)*

Rowlands: Arm drommeltje.

Winifred: Helemaal niet. Het gaat prima met haar sedert ze bij ons is. Nu zo ongeveer vijf jaar, hè George?

George: Ongeveer, ja. *(hij blaast wat stof van het scheermes)*

Winifred: Ze zat in een weeshuis in Londen. Ik kwam daar wat materiaal brengen dat ze nodig hadden en ze was net een armetierig konijntje - alleen maar haar en tanden en ogen. Ze klampte zich aan me vast, en toen ik wegging volgde ze me tot bij het busstation.

Rowlands: Och nee...

Winifred: Toen ik haar terugbracht vertelden ze me dat ze een groot probleem was. Ze dachten er over haar in een tehuis voor geesteszieken te plaatsen. Nou, dacht ik, een konijntje stop je daar niet in. Dus belde ik de directrice en die zei: neem dat konijntje dan maar mee, zuster, dan zien we wel wat we er mee kunnen doen.

Anthony: En nu....

Winifred: En nu verzet ze prima werk, iedere dag en ze heeft een vast vriendje; dus we hopen er allemaal het beste van. Ze is niet echt achtergebleven, weet je, alleen een beetje in de war zo nu en dan.

George: Met Bert zal het haar goed gaan, zuster. Die is zelf af en toe een beetje afwezig, maar er steekt geen kwaad in.

Winifred: Hij is in ieder geval een prima tuinman. Zuster Frida zegt dat nu hij zich met de rozen bemoeit, die zowat rechtop staan te zingen. *(ze pakt haar schaalje op en loopt naar R, blijft in de deur staan)* Polly zal nu wel op me wachten in mijn kantoor - ze komt altijd rond deze tijd, voor een paar chocoladebiscuitjes. *(ze wuift luchtigjes terwijl ze weggaat, doet de deur achter zich dicht)*

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto